

Erdélyi Híradó

Szombaton, November 20-dikán ($\frac{11}{20}$) 1830

Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Burkusország
Hirdetés.—Nemzeti Társalkodó 47-dik Szám.

SPANYOLORSZÁG

A' Journal des Debats tudósít Mádrídból oct. 19-dikéről: "A' Galliciából jött tudósítások, az országlószéknek napról-napra nyugtalanítóbbak. A' San Jago de Compostella vidéki falusiak felállottak a' konstitúció mellett. Valdaras Apátúr, szentség, és, a' felkelés megnyerte a' többi szomszéd völgyeket magának. Az országlószék nagy siettséggel küldötte Vargas Generált, a' galliciai Gen. Kapitány, Egia, hadi-fordulásainak elő-segállítására; a' azon panaszolkodik, hogy beteg, és maga nem elégséges a' felkelés elnyomására. Más hasonlók Castiliában és Andaluszában mutogatták magokat. Malagába mentek, és kibotságtatták a' politikai vétekesség miatt fogságban ültek. A' mi Jdvarunk a' legnagyobb rémülésben van: több időnk, csak a' Kurír jövetelével és menetelével töltjük-el. Aról is beszéltek már, hogy az udvar Cadizba menne. Különösen félték az egész ország' felzúdulásától, ha a' Mina Gen. beütését meghallják.

A' National írja Bayonne-ból oct. 22-ikén este: "A' spanyol szélekről jövő tudósítások igen kedvezők a' konstitúció elekezethetnek. Sok faluban, a' hol Mina megfordult, Követeket küldöttek ő-elébe, s kívánálták őtet mindenféle segedelmekkel. Ma ezt beszéljük, hogy Juanito 1500-ad-magá-

val adta magát Minához.—Oct. 24.—Tegnap egyesültek Minával Valdes és több más Generálok. Mindenütt úgy fogadják Minát, mint Szabadítót; szemlátomást szaporodik az ő serege. — A' Nationalban van egy magános levélből, ez is: "Máeste (oct. 24) vettünk leveleket, melyek a' tolosa-i fekete Kabinétot el tudták kerülni. Mádrídból jönnek azok, s jelentik, hogy Torrijos Andaluszában áll, 2000 emberrel, melynek 500-a, lovas, 8 tábori ágyúval; hogy Cadizban a' legnagyobb pésgés uralkodna (Ez, valamivel bizonyosabb lehet annál, hogy az udvar Cadizba akarna szökni) és Sevilla tartományban mindenütt a' legnagyobb pésgés uralkodik. — Mindezek mellett is, nehéz még most megelegedni a' spanyolországi tudósításokkal.

A' spanyol konstitúziósok' mozdulásairól nehéz még most bizonyost mondani; számtalan tudósítások között, alig lehet valamelyikre támaszkodni; egyik német Zeitung nagy kárörömmel adja elő azoknak megverettetéseket; a' másik azoknak nagy előmenetelét hirdeti. A' sokból azt lehet kihozni, hogy az országban benn támodott és még támodható zivatar, sokkal többet fog tenni a' lázadó' előmenetelére, mint a' külföldről beütő kevés erő. — A' Journal du Commerce ezt

mondja: "A' Catalonián által beütött ki-vándorlottak' megverettetése, behizonyo-sodott; Boulonon keresztül kergették az-okat vissza Frantziaországba. — Más-felől pedig, Bayonne-ból oct. 26-dikán ki-botsátott telegraphi hivatali tudósítás; ked-vező részeket küld a' Mina Gen. munkás-ságairól. Azt mondja ez, hogy Mina oct. 25-kén, délutánni 3 órakor bement Irun-ba. Egy, a' Bidassoa-hídon felállított szaksz királyi katonaság, 16 ember, Fran-tziaországba jött, 's lerakta fegyverét. — na San-Sebastian-felé indult.

NAGYBRITANNIA

London, oct. 21. — A' Cityben tsu-dálkozva nézik, hogy Talleyrand Hg. Wel-lington Hggel a' legnagyobb barátságban van. John Bull (a' köz-nép) sokféle jegy-zéseket teszen róllok; de tart tőlle, hogy a' frantzia Diplomaticus finomsága, kiszedi szeme' szőrit az elég óvást lépegető Hg-nek. Bizonyos irtódzással vannak itta' Tal-leyrand Hg. mód nélkül nagy és nem hely-telen híretől; és azt hiszik, hogy az eu-rópai Státus-épület' kitakarása után, min-denféle tört fogunk látni, mellyeket az ánglus nemzetnek vetettek. Veszedelmes, nagy hiedelemmel lenni egy olyan ember-hez, a' ki nem örömost vállal al-szakmányt; és, ha ezt most magára vette, hihető, ezt a' maga' elszánását nagyon fel fogja ro-vásolni. Talleyrand Hg., tanátsadás nél-kül szükölködőnek tettei magát; 's ez ál-tal ketsegteti a' Hget, a' ki felettevalót nem szenvedhet. Az Anglusok, még-in-kább irtódnak Talleyrand Hgtől, mint a' Frantziák, és féltő, hogy ez a' Követ-ség nem tart fél esztendeig.

London, oct. 22. — Nov. 2-dikán nyitná-ki a' Király a' Parlamentet, a' Sun' szava szerént. Oct. 26-dikától-fogva, mi-dőn a' Parlament össze-gyül, foglalatos-kodnak a' Kamarák a' készülétekkel. — A' Courier mondja: "Az a' rendkívülvaló

fordulat, mellyet a' belga ügyekbajok ma-gokra vettek, úgy behatottak itt nállunk, hogy nehéz volna leírni. De még is úgy láttzik, hogy Európa' békességének meg-zavarodását nehezen lehet feltenni. Nagy nyughatatlanságot szerzett Angliában a' belga Király' beszédének ez a' tzikkeje a' Gen. Státusokhoz: hogy ő, a' Szövetségeseitől segedelmet vár. Azt az egytet meg-valljuk, hogy a' hollandus Király méltán követelheti Európa' nagy Hatalmaitól kö-telességeik' teljesítését. Könnyű által-látni, hogy az említett Hatalmaknak igazi köze van Belgaország' állapotjához, ha azt a' temérdek költséget meggondoljuk, a' mellyet a' belgaországi Királyság' fel-állítására fordítottak, kivált Anglia, a' mit Castlereaghnak köszönhet. — Sok fegyvert küldöttek innen mostanában Hollándaiba. A' frantzia nemzeti-gárda' számára is 50-0,000 puskára kötöttek contractust a' Cot-tier Házzal; de még ez, nem teszi azt, hogy háború lenne, mert a' két szomszéd nagy Hatalom között a' legszivesebb egy-gyet-értés uralkodik; pedig ezen két nem-zet nélkül, tsak-nem lehetetlen az euró-pai háború. E' mostani felzendült világ-ban által lehet látni a' Frantziák' Király-lya' bőltességét abból, hogy Talleyrand Hertzeget választotta Követnek Nagy-britanniába.

Az irlandi tudósítások, nem igen ked-vezők. Elejét-vette ugyan a' Lord-Lieu-tenant az anti-union eggyesület' gyűlé-sének; de ez által még, nintsen leültetve a' zúgás. Az apró, magános embereknél tartható gyűlések ellen, nintsen álló tör-vény: így is össze-beszélhetnek az elválni kívánó Irlandusok. Papság, apró Keres-kedők, Mesteremberek és parasztok, mind nyernek az elválásban. O'Connel két írást botsátott-ki a' mérséklet' lárvája alatt, mellyekben az ánglus nemzet ellen mér-ges gyűlölsége tettzik-ki; a' másodikban

újj név alatt tanátsol ismét egyesületet. Az Unio' elválása, úgymond, bizonyos, ha az Irlandusok ezt a' 3 dolgot elkerülik: 1) Hitvallási egyenletlenség; 2) Titkos egyesület, törvénytelen eskü által; 3) Fegyver' ereje. — Hasonló értelemről beszélt ő egy nyilvános vendégségben, oct. 19-dikén, Dublinban: 400 tisztességes ember volt ott jelen, és nagy felbuzdulással iszogattak a' Lafayette' és a' frantzia nemzeti-gárda' egességéért.

A' Court-Journal azt beszéli, hogy az austriai, burkus és muszka Követeek nagyon szeretnének kedveztetni a' frantzia Exministereknek; és, nem egyszer értekeztek együtt Talleyrand Urral ezeránt. A' frantzia országglószék azt ígérte volna, mindent elkövet a' lehetőségig, hogy a' szerentsétlenek kimenekedjenek. De más londoni Journálok nem tartják ezt hihetőnek.

A' Journal des Debats vett egy levelet Brüsselből, mely szerént az ideigvaló Országglószéknek egy Notát küldöttek volna Burkus, Anglus, Muszka és Austria országok' részéről, melyben ezek a' Hatalmak kijelentkezették, hogy ők az 1814-diki Kötést fel fognák tartani; Anglia 18 hajót küldene Antwerpenbe, Austria és Burkusország pedig katonaságot Belgaországba.

Nem elég egy kis ideig Belgiumot megnyugosztalni, utánna Frantziaországot, Spanyolországot 's végre talán Görögországot letsilapítani, és valamig tsak lehet egy egészen újj mindent befoglaló systema ellen rugódozni. A' valódi tsendességet egy, a' lehetőségig hirtelenében felállított és munkába-vett systemától lehet várni. Az a' Státus lessz a' leghatalmasabb, mely legelébb mutattja-ki ügyességét ezen problema' megfejtésében. — Szívelni lehet egy híres Írónak ezt a' mondását a'

múlt százesztendőből: "Újj revoluziók felingerlik a' nemzeteket és országokat. Hatalmas thronusok újjra lerontatnak, és rettentő veszéjek emlékeztetik az embereket ára, hogy nem tréfa, ha a' természet' határát által-lépik, és a' böltesség' 's igasság' parantsolatira nem ügyelnek." — A' ki igazán akarja és szent kötelességévé teszi, a' fenyegető gonosznaq eleitvenni, azon kezdje azt, hogy annak okait — ha mindjárt maga volna is az — elhárítsa; meg kell neki esmérni, hogy a' dolgok természeténél-fogva, a' Fejedelmek' jussai a' legszorosabb kötölékkel vannak a' népek' jussaihoz kötve, 's ezektől függenek amazok, tserében; el kell neki a' tsapodár hízelkedőket, kik mindent jobbulhatatlannak tartanak, iktatni; 's gyámolát, tsak a' magassabb, érettebb esmértnél, nagyobb erköltsi erőnél keresni; érteni kell nekie, hogy azt egy szóval lehessen kimondani, a' 19-edik esztendőszázad magá által, nem pedig a' 16-dik száz-esztendő' privilegiumai által, vezetetni.

* Nem egykét szó fordúlt már elő aról is, — kié legyen Belgaország, külső-belsőket candidáltak neki a' Belgák. Az újj stantzia országlás, a' nélkül is sok kész bajai miatt, a' belé-nemavatkozás' gyökérértelméhez láttatik állani; ámbár jól tudja, ki metélte őtet legfőbb-képpen környül 1814-ben. De ellenben a' kézzellábbal munkálódó, júl. 28-, 29-dikei Páriásiak, már ekkor, ezt tudakozták egymástól az útza-szegezteken, a' Sevelinges Ur' kis könyvét kezekben tartván, melynek a' titulussa ez: "La Belgique redeviendra-t-elle français? Minden első, második és harmadik rangu Hatalmak, északán, keletén és délkeletén Frantziaországnak, nagyobbodtak, és természeti 's város-batárszéleket formáltak; tsak egyedül Frantziaország mutathat ellenkező

példát. Már pedig Belgaország Frantziaországhoz tartozna; Caesar ezt mondja: "Gallia est omnis divisa in partes tres, quarum unam incolunt Belgae." Mikor a Fránkok Galliát elvették, úgymond, Belgiumot foglalták elébbel. Tournay (Dornik) volt "a' frantzia monarchia' bőltsője." Nagy olvasottsággal írja tovább a' Szerző, hogy Brabant és Flandern negyedfelszáz esztendeig állott a' frantzia Fejedelmek alatt; s említi, hogy utóbb is, a' lüneville-i békekötés által, 1801-ben, Frantziaországhoz jutott. Hallván tehát a' Frantziák a' Belgáktól a' sok idegen Praenumernast a' belga koronára; természettel kiálthatják Sevelinges Úrral: "Nem azoknak kell Belgaországban uralkodni; hanem, Frantziaországnak. Valjon Lajos-Filep is azzal tartaná-é a' Napoleon' szava szerént, — Belgium és Holland, sőt az egész tengerpart Lübeckig Frantziaország' tenger-iszapja? Jemappesről és Lüneville-től beszélvén, az írót azt mondaná az Olvasó, hogy Sevelinges Úr republicanus? — A' Sz Lajos' vitézrendének a' tagja ő, mint a' könyve' homlokán is láthatói: de azt nem teszi oda, hogy neki ezt a' keresztet Artois Gróf adta, kit ő a' számkivetésben kísért, és a' Frantziák ellen hartzolt; a' Restauratio után, a' Quotidienne-be és a' Gazette de France-ba írogatott ő.

FRANTZIAORSZÁG

A' Gazette jelenti hogy a' 3-szinü zászlót aug. 29-dikén ütötték-fel Senegalban. — Az Exministerek' vallatását oct. 27-dikén végezték volna el Vincennesben. Tsak a' Pognac Hg. vallatása, 7 óráig tartott. Az értekező vetekedések' napjaig még ott maradnak a' fogjok. Frost Úr, az elébbi tszásári gárda' Kapitánnya, ki most ezekre a' fogjokra vigyáz, fog vigyázni rájok Párisban is. — Peyronnet Úr 4 egész óráig felelt, Guernon-né és Cremieux

asszonyságok, által akarván menni a' felhúzos hídon a' Donjon udvarba; megállította őket egy gárdista, mondván, nem szabad senkinek által-menni. Cremieux asszonyság azt mondja a' másíknak: "Tiszteljük a' parantsolatot; a' nemzeti-gárdista szoros kötelességét teljesíti, melyfelől mi nem panaszkodhatunk. Nin-tsea abban semmi megsértése a' srentsétlenségnek; hanem, tsak bátorság' rendszabása az. "Guernon-né asszonyság fordött könyhúllatása' özönében. Kevés-sel azután, bevezette az órálás' Fötisztje a' védelmezőt és Guernon-né asszonyságot az udvarba; minthogy a' parantsolat óreá-nézve kivételt rendel.

* A' National szerént, nov. 8-dikára halasztatott a' belga Nemzeti gyűlés' egybe-jövése, hogy annál bizonyosabban ne maradjon-ki senki. Ez előtt egy héttel még, azt hitték, hogy a' szózat' többsége Oranje Printzre fog menni: de most, nagyon megváltozott a' kivált' a' közép klassisnal a' nép vélekedése ezen Printz ellen, és oly' dühösséggel mondották azt ki a' Belgák — hihető, az ántwerpeni retentó veszjé miatt — hogy tsuda lenne, ha ötöt választaná' Fejedelemnek. — Nem lehetetlen, azt mondja, hogy az egybe gyűlt ministeri Congress, a' helyett hogy a' belga ügyekbajokat igazítaná-el, végre, az európai béke' vagy háború' meghatározását állapítja inkább meg.

Az utolsó párisi Journálok jelentik oct. 29-dikén: "Londonból estafétán érkezelt egy kereskedő Levélnek Után-írásában van egy alkalmasint szembe-tünő jelentés a' belga ügyekbajoknak jövendő eligazításáról, melynek az értelme ez: Azt mondják itt, hogy Talleyrand Hg. és Wellington Hg. nagyon értik egymást Belgiumot illetve; kitsinálták volna ők magok között, és még a' burkus Követ is helybe-hagyta volna azt, hogy, ha a' be-

6 brüsseli nemzeti - gyűlés' szózatolása anje Printz ellen esne-ki; az itt kö-
kező javallatot tennék-fel a' Belgák-
k: Brüssel, Lüttich, Mons és Namur
tományok Frantziaországhoz tsatoltat-
nak, a' többi pedig, Maestricht, Gent,
ügge és Antwerpen Hollandhoz ragadva
radna, Oranje Printz Luxemburgi Nhg.
ulussal élvén, Attya' koronájára-követ-
zés' praecudiciuma nélkül. Végre, Fran-
tiaország kárpótlást fizetne a' tsupa újj
rakért, mellyeknek bírásába lépne az
zaki határszéleken. "Semmi okos fun-
mentomot nem találunk ezen felosztás'
hívésére. Minden, a' mit mondhatunk,
—mi a' levelet láttuk, és hogy, ez a'
r Londonban elterjedt, 's az Anglu-
k, betsülték volna; tsak-hogy Antwer-
en miénk ne legyen. —Ennél tudatla-
bb plánumot nem lehetne kigondolni;
a az európai tsendesség és a' Belgák'sze-
ntsége a' fő-tárgy. — Egy más levél,
gyanonnan, azt mondja, hogy Irlandból
örnyen nyugtalanító tudósítások érke-
ztek, és nagyon közelgető lázadásra mu-
tnak.

A' Temps azon tűnődik, —hogy állít-
attják, a' kik a' dolgot érthetnék, hogy
rantziaország másutt vásárol fegyvert.
gen is, ha maga nem készíthetne eleget,
it venne, a' hol talál: de, sokkal több
ódunk van nekünk a' fegyver-tsinálás-
an, mint gondolják. St. Etienne, maga,
állíthat hónapoként 100,000 puskát, tsak
millió frankot kell neki ígérni, 's 100
er frankot előre letenni; mindjárt azon
olgoznak a' műhejkek.

* Ugyanaz mondja ezt is, mely ha i-
az, igen nagy nem várt újjság volna,
ogy Anglia és Austria, elvégezték ma-
okban, hogy D. Miguelt megesmernék
irálnak, még-pedig rövid időn. Fran-
tiaországot is sürgetve idézték volna fel,
ogy álljon melléjük. A' mi' Kabinétunk,

nem állhat már most ellene a' D. Mig. kö-
veteléseinek a' legitimitas' nehésségeivel.
Nyakára hágott ennek a' frantzia és a'
belga nemzet.

Páris, oct. 24. — Sokat beszélnek egy-
nehány nap-olta a' Chouan-okról, kik
Frantziaország' nyugoti részén, sőt Pá-
risban és körülötte is, az elébbi revolu-
tio' kegyetlenségeit szeretnék megújji-
ni. A' Chouan-ok, kiket Cottereau, vagy
Chouan Jánosról neveznek így, tudni-
való, hogy 1792-, 1794- -1796- és 1799-
ben, mint befopó kereskedők és úti tol-
vajok, sok kegyetlenséggel petsételték-meg
az első felfordulást. Bretagne-ben és a'
Bás-Maine' környékén, kivált' Anjouban,
sok tsint-tettek ezek, 's ezektől lett a' Ven-
dée' elhíresedése. Ugyanezekhez bízott most
X-dik Károly, 's ezért utazott olyan las-
san Cherbourg-felé.

* Oct. 26. — Minél-bizonyosabb az,
hogy a' frantzia Exministerek' fejét lesze-
dik, annál inkább megkívánja a' politika,
hogy ezen tsapással nem kell sietni.
A' Pairkamara, se' ki nem húzhatja ma-
gát a' megbirálás alól, sem nem mond-
hat impopularis (népszerűtelen) senten-
tiát, különben, veszedelemre tehetné-ki
a' maga' saját lételét. Ez most éppen oly-
lyan une nécessité, valamint Oranje Prin-
tzet független Fejedelemnek választani (?).
Egy olyan, alig gondolható esetben, hogy
a' Pairkamarában a' többség szánt-szán-
dékkal akarná magát veszedelemre kiten-
ni, hogy az Orleanistáknak egyenesen nem
kedvező, a' Károlyistáknak pedig közve-
tőleg kedvező anarchiát szerezzen, nem
kételkedhetni, hogy Frantziaországnak lesz
annyi esze, módot talál az anarchia' szirt-
jének elkerülésében.

* A' Düsseldorf-i Zeitungban e' van, oct.
28-dikáról: "Ezen nyomon halljuk, hogy
Antwerpent által adták a' polgároknak.

* Frantziaország' Históriája' minden,

időszaknak, régiségi vagy nevezetességi tárgyait vették most tekintetbe Frantziaországban a' belső Minister' javallattjára. — A' Király egy Gen. Inspector' rendelt hozzá, 8000 frank-fizetéssel, az úti-költségen kívül.

* Azt állíttják hogy a' Király a' Tuillerie-be fog lakni decembertől-fogva. A' Louvre' északi szárnyát, mely ezt a' palotát a' Tuillerie-vel egybe fogja ragasztani, a' jövő esztendőben egész erővel fogják építeni. Ment is már ki parantsolat a' Carroussel-úttza' két oldalán álló házak' lehúzására. Ekkor lehet gyönyörködni benne, kevés esztendők-múlva egyetlenegy olyan piatzot látni Európában, a' hol a' Király az egész nemzeti gárdát és a' várvéd' katonaságát össze-gyűjtheti.

A' Pairkamara' Törvényszéke szörnyű kiterjedésű feneket vetett az Exministerek' peréhez-készületnek, hogy egyik fél se panaszkodhasson. Felmegyen nyomozásaival, a' munkába vett dolgok' legelső lehetőséges kezdetére. — A' mi az audientziás szalát illeti, ez, ily' formán lessz rendbe-szedve: "A' korlátot oda tsinálják, hol most a' tribune van. A' vádлотak' védelmezői az elébe állanak. A' korlát megett, ülőpadok vannak, a' frantziaországi Pairek' Fijai' számára. A' korlát és a' Védek' padja-előtt, ülnek a' bevádító Biztosok; 's végre, az Elölülő' széke a' gyűlés' bal-oldalán a' Törvényszék' többi tagjai közzé helyeztetődik. — Úgy gondolják hogy, lessz jelen ezen perben Frantziaországnak 160 Pairje. Be lehet még azonkívül eresztetni 420 embert. 70 hely lessz a' Pairek' fiaié, 60 a' Követeké, 40 a' diplomaticusoké, 20 a' bevádлотaké, az ő' Tanácsosaié, védelmezőjié és a' Törvényszék' Actuariusaié. A' Hajdúknak is kell tartani 20 helyet, 50 hely pedig a' Journalistáké. E' szerint, marad a' Publicum'

számára 120 hely; és hogy a' kedvezésnek minden gyanúját el lehessen kerülni; a' billeteket a' párisi különböző Municipalitások magok fogják elosztani

A' Courrier Français ezt mondja: "Kiállhatatlan, hogy egy rendes Igazgatás alatt, egy álló Kormányozás mellett, X-dik Károlyal leveleznek; és hogy Frantziaországban olyan emberek vannak, kik tele-torokkal és nyilván össze-esküsznek, hogy a' Bordeaux-i Hget a' királyiszékre emeljék. Minden-nap' hallani a' Quotidienne' énekét X-dik Károly' dítseretéről. Egy ilyen állapotot, nem lehet tovább túrni. — Ere a' Quot. ezt feleli: "Ha nem hibázunk, a' tele-torokkal és nyilván össze-esküszni, nem tesz' egyebet, a' sajtó' egyszerű hasznávetelénél, és értelmünket és hajlandóságunkat, azon törvény erejénél-fogva kimondanunk, melylyet a' Charta behozott, és a' mely a' réginél is be volt hozva. — Esmerünk mi egy felekezetet, mely, tsak nem-régiben is, ugyanazon egy időben nyilván és titkon is össze-esküszött: nyilván, midőn a' sajtónak hasznát-vette, mint mi most vesszük; titkon, a' klubokban, titkos társaságokban és egyesületekben; a' hol azon eszközök felett tanácskoztak, hogy a' kegyetlen Bourbonokat levessék, és a' hol akarmiféle eszköz jó volt! Egy olyan állapotot, nem lehet tovább túrni! így kiált-fel a' Courrier. Minthogy ez az állapot nem egyéb a' rendtartás' formájánál, mely a' gondolat' szabad kimondását megengedi: tehát mi tsak egy módot tudunk annak végbe-szakasztására, mely az új Charta' eltörlése, valamint a' régivel bántak; a' szabadságot számkivetni, és a' rettetető országlást behozni. Ez még, megeshetne, és e' lenne, hogy egy szép-lelkű ember' szavával éljek, a' végének a' kezdeté: de addig megengedi nekünk a' Courrier, hogy magunknak abból a' sza-

dságból egy-keveset juttassunk; melyt állítja, hogy a' revolutiókat minden embernek adta, és a' restauratiót senki nem tiltotta-meg.

BELGAORSZAG

Haagból írják oct. 20-dikán, ezt az éltlen bizodalmat, hogy, mihelyt a' Hollandus Király kíváná, mindjárt készen lanának idegen seregek az ő' rendelére. Ennél könnyebb móddal nem lehetne a' pert megnyerni, egynehány hét. — A' hollandus Courantok meglegesztek a' Király' parlamenti Beszédével; de Oranje Printz' magaviseletét szörnyen ötsmölök, ki a' gyöker-törvény 36-dik zikkeje szerint, a' Királynak első alattalója, és ezt a' köteleket maga' fejétől ontotta-fel, midőn magát, Hirdetménye által, a' lázadás' fejévé tette, a' Király' törvényes hatalma ellenére. Mint tya, megengedhet neki; mint Fejedelem, em. Nem első, nem is utolsó; D. Pedro éldát mutatott neki.

Oct. 19. — Itt van már az austriai Követ is, Wessenberg Úr. Idő-haladék nélkül hozzá fognak a' diplomatikai értekezésekhez az austriai, burkus, ánglus, musza és frantzia Követek 's a' mi' külső Místerünk, Belgaország két ellenkező része' össze-békéltetésére. Örvendve emlík, hogy ez a' gyűlés itt Haagban, nem edig Bredában, Cleve-ben vagy Londonban esik-meg. Hihető, hogy az első léés a' fegyver-szünet lessz. — Az Oranje Printz' Hirdetménye oly' szív-fájdalmas rzést támosztott itt, hogy ollyat alig ért nég ember. Úgy keresztül-járta ez a' hírfégét, hogy elájult belé, és abban akara hagyni a' Parlament' kinyitását. A' Místerek vették reá, hogy egy kis változatással tegye-meg a' kinyitó Beszédet. Sona, családi versengést nem tapasztaltak a' királyi familia' tagjai között, hanem azt, udták, hogy a' Printz Brabantot, külö-

nösön Brüsselt, nagyon szerette.

A' Belge (Híradó) is azt mondja oct. 26-dikán, a' mit a' düsseldorfi Zeitung mondott, hogy Antwerpent által adták a' pólároknak. — A' német Szövetség' Luxemburg' Kötését historiáson elő-adván egy frankfurti Író, ezzel fejezi-be beszédét: "A' mi' mostani időnkben, az Ujjítók' elmerajzát és értelmét, kézben tartott íróttal-sem lehet követni, 's a' hol szükséges, megtáfolni, az ő' munkabavételjeknek eleit-venni, alkalmasint lehetetlennek láttzik. Alig van a' rajz készen, és még tsak brouillonban (földmérésí rajz' impuruma), már, ott toppan a' sok építömester az épület' rakására, keveset törődik a' materialén és fundamentomon. Frantziaországban, éppen ellenkező módon ment a' készület. De, hát Potter 's a' többi, a' belga Státus' épületét, tsakugyan idegen földre is akarják építeni, mint a' Courier des Pays-Bas oct. 8-adikán jelenti? Jól van, rendelni, lehet akármit; de, mennyire van még oda az építés, az idő fogja megmutatni. Villmar Úr igen hatalmas Hirdetményt botsátott-ki.

Egynehány idevaló Kereskedő azon képzetre jött, hogy Antwerpent tennék szabad várossá, minthogy tsakugyan tudni-való, hogy egyszer valaha a' Hansehez tartozott, és akkor nagyon gazdag állapotban vólt. — Az acheni Zeitung oct. 28-dikán azt írja, hogy írása' berekesztésekor veszi az itt következő tudósítást, rendkívülvaló úton, Antwerpenből, oct. 27-dikéről, délben: "A' mi' városunkat elfoglalta ma-reggel-a' nemzeti katonaság. — A' Brüsselben kijövő újj Journál l'E-mancipation, a' legutolsó levelében azt mondja, hogy egy hazabeli Journál hívatálában, egy jó-forma summa pénzt tettek-le, oly' szándékkal, hogy az Oranje Printznek pártját-fogja. Ki fogjuk jelenteni ezt a' Journált, ha kívánja.

Brüssel, oct. 27. délután 3 óra. — Nyomon érzék a' tudósítás Antwerpen' megvétéléről. Oranje Printz tegnap' mentel. A' belga föld megtisztult. A' nép' Végzése végre-hajtatott. A' Nassauiak örökre számkivetettek.

Lüttich, oct. 28. — Midőn a' Willem Király' Generáljai Antwerpent a' Belgák' hatalmában, a' függetlenség' zászlóját a' város' tornyán láttak, elkezdették azok (Chassé és van Geen) a' szerentsétlen Antwerpent ágyúzni. Az ágyúkat leginkább ezen nagy kereskedő város igen gazdag entrepotjának (árutáranak) szegezték, melyben sok olaj volt.

BURKUSORSZÁG

Berlin, oct. 28. — Luxemburgal, melyben burkus katonaság a' német-szövetség' várvéde, nem kevés baj fog előfordulni, mind a' mostani belga békekötésnél, mind azután in infinitum. Furtsa egybeszerkesztésben áll ez a' hybridum compossessorum Frantziaország bosszújára: de, bizzuk ezt még most azokra, a' kik abból oly' nagy göggel beszélnek-ki. Lássuk most tsak azt, mit beszél itt a' berlini levelező a' többek közt, mely az egész Európát illeti — Erőssen érzik, úgymond, azt a' megkívántatóságot, hogy a' sajtószabadság a' kitsapongástól és elvadulástól védelmeztessék; de annak igen nagy megszorítása is, valósággal káros, mint nyomos példákbl tudjuk: mert, ha az ártalom az elmékben gyökereket ver; úgy, szomorú elégtétel az, hogy azt papirosra nem tettük, elhallgatva, helybe-hagytuk, nints ellene, semmi orvosság. Sőt inkább, azt lehetne mondani: inkább versengjünk a' Zeitungban, mint az úttzákon és a' piatz' közepén, inkább pennával mint Congrève' lidértzeivel; országlószékekhez szítanak a' tálentomok, előkelőleg.

HIRDETÉS

Copia ad Nrum 8595. 1830.

In nexu Decreti Regii sub 20-a apr. Nroq. 1597 a. e. emanati, medio cujus R. Gubernio tariffae novas teloniales determinationes continentes pro ordinanda earum in Trannia. publicatione transmittantur, ex incidenti enatae eatenus dubietatis utrum Librorum religiosorum, et precatoriorum Libellorum Judaicorum, et Hebraicorum vetita antea inductio vigore attactarum novarum determinationum telonialium denuo admissa sit, nec ne? ad praeventendas omnes posteriores ambiguitates, vel erroneas determinationum illarum hac in parte interpretationes, prout Cunctis Guberniis, ita et huic M. Ppatu R. Gubernio committi: ut per declarationem novalibus, quae in Trannia eduntur, inserendam publicari faciat quod medio repetitarum novarum Determinationum relate ad libros praeter adactum pro importatione non compactorum, vel solummodo filo junctorum (der ungebundenen oder blos gehefteten) Librorum telonium, a duobus flous 50-ä xris, ad quinque flous pro Centenario elevatum nulla alia praecexistentium circa illorum pertractationem Ordinationum mutatione introducta, omnes quoad importationem Librorum Ephemeridum, picturarum, Lithographiarum, et imaginum cupro incisarum, similiumque operum antea ordinatae prohibitiones, ac restrictiones, deinceps quoque in pleno vigore observari debeant. Cui in reliquo altefata etc. Datum Viennae Austriae die 5-a July 1830.

B. Josephus Miske m.p.

Franciscus Comes Teleki m.p.